

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

DISPOZIȚIE

mun. Chișinău

20, septembrie 2017

nr. 5862

**Cu privire la supravegherea epidemiologică
la gripă, IACRS și SARI și prezentarea informației
săptămânale de către CSP teritoriale în sistemul
de supraveghere epidemiologică**

În legătură cu începerea sezonului epidemic la gripă 2017-2018, în scopul fortificării supravegherii epidemiologice, monitorizării sistematice a circulației virusurilor gripale, infecțiilor acute ale căilor respiratorii superioare (IACRS) și optimizării supravegherii clinico-epidemiologice a infecțiilor respiratorii acute severe (SARI) pentru ajustarea sistemului național de supraveghere conform exigențelor OMS, în perioada săptămânilor 40/2017 – 20/2018 și în temeiul prevederilor Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.694 din 30 august 2017,

DISPUN:

1. A aproba regulamentul de supraveghere epidemiologică a gripei, IACRS și SARI cu monitorizarea circulației virusurilor gripale și paragripale în perioada săptămânilor 40/2017 – 20/2018, anexa nr.1;
2. Centrul Național de Sănătate Publică, Centrele de Sănătate Publică municipale, raionale și departamentale vor asigura realizarea măsurilor de supraveghere epidemiologică a gripei, infecțiilor acute ale căilor respiratorii superioare (IACRS) și a infecțiilor respiratorii acute severe (SARI) și monitorizarea circulației virusurilor gripale și paragripale în perioada săptămânilor 40/2017 – 20/2018, conform anexei nr.1;
3. Centrul Național de Sănătate Publică va acorda asistență metodică și practică Centrelor de Sănătate Publică municipale, raionale și departamentale și instituțiilor medico-sanitare în supravegherea gripei, IACRS și SARI și monitorizarea circulației virusurilor gripale și paragripale în perioada săptămânilor 40/2017 – 20/2018, conform actelor normative în vigoare.
4. Controlul executării prezentei dispoziții i se atribuie d-nei Daniela Demișcan șef adjunct Direcției Sănătate Publică.

Viceministru

Aliona SERBULENCO

Regulamentul de supraveghere epidemiologică a gripei, IACRS și SARI cu monitorizarea circulației virusurilor gripale și paragripale în perioada săptămânilor 40/2017 – 20/2018

1. Conform ordinului Ministerului Sănătății nr.824 din 31.10.2011, la Capitolul III – Definiții de caz, se vor utiliza următoarele definiții:

1) **Gripa, afecțiuni clinic compatibile cu gripa (ILI - Influenza Like Illness):**

Criterii clinice:

O infecție respiratorie acută cu:

- Febră $\geq 38C^{\circ}$

ȘI

- Tuse

ȘI

- Debut în perioada de 10 zile anterioare.

Nota: Infecția gripală poate avea un spectru larg de sindroame clinice, de la coriză ușoară (simptome de guturai) până la pneumonie severă. Există și infecții subclinice.

Boala poate varia în severitate în funcție de tipul, subtipul și varianta de virus și de expunerea anterioară individuală la virusuri similare. Persoanele în etate și foarte tinere pot prezenta manifestări clinice atipice: ex: vârstnicii (persoanele >65 ani) și copiii mai mici de 3 luni pot să nu facă febră, iar copiii până la 3 ani pot prezenta febră înaltă, cu puține semne de afectare respiratorie.

La adulți cu boli cronice (respiratorii, cardiovasculare, etc.) infecția gripală se poate manifesta ca o exacerbare a bolii de bază.

Infecția gripală poate determina infecții bacteriene secundare (de obicei pneumococice și stafilococice). De asemenea, o multitudine de alte microorganisme pot determina simptome asemănătoare, diagnosticul fiind confundat cu gripa.

Criterii de laborator:

Dectecție genetică de tip și subtip: RT-PCR/ Real Time-PCR.

Izolare și caracterizare de virusuri gripale: tip/subtip.

Criterii epidemiologice: orice persoană care îndeplinește criteriile clinice și are legătură epidemiologică cu un caz confirmat.

2) **Infecții Acute ale Căilor Respiratorii Superioare (IACRS/ ARI - Acute Respiratory Infection):**

Criterii clinice:

Debut brusc

ȘI

Cel puțin unul din următoarele:

- Tuse
- Laringită
- Faringită
- Dificultăți respiratorii
- Coriză

Criterii de laborator:

În funcție de contextul epidemiologie se vor face determinări de laborator (izolări virale, detecții IF/PCR pentru adenovirusuri, virusuri sincițiale respiratorii, virusuri paragripale, etc).

3) Infecții Respiratorii Acute Severe (SARI – Severe Acute Respiratory Infection):

Criterii clinice:

O infecție respiratorie acută cu:

- Istoric de febră sau febră măsurată de minimum 38°C

ȘI

- Tuse

ȘI

- Debut în perioada de 10 zile anterioare

ȘI

- Necesită spitalizare.

Criterii de laborator pentru cazul confirmat cu etiologie gripală:

Cel puțin unul din următoarele:

- Detecție genetică de tip și sub tip: RT-PCR/ Real Time-PCR
- Izolare și caracterizare de virusuri: tip/subtip

2. La Capitolul V – Sistemul de supraveghere de rutină, se vor efectua următoarele activități:

1) Centrele de Sănătate Publică municipale, raionale și departamentale:

a) Vor monitoriza și evalua zilnic situația epidemiologică prin gripă, IACRS și SARI cu organizarea și efectuarea măsurilor de control și răspuns ce se impun;

b) Vor informa nominal, timp de 24 ore despre cazurile de deces prin gripă, IACRS și SARI, Centrul Național de Sănătate Publică, Secția de monitorizare a alertelor de sănătate publică, tel./fax 0-22-574-557, e-mail: smasp@cnspl.md și Secția supravegherea și controlul gripei și infecțiilor respiratorii virale, tel.0-22-73-73-22, e-mail: gripa@cnspl.md.

c) Vor totaliza datele săptămânal în perioada de monitorizare (săptămânile 40/2017 – 20/2018), pentru săptămâna precedentă, conform formularului din anexa nr.2 a prezentei dispoziții și vor informa în ziua de Luni (orele 09⁰⁰ – 14⁰⁰) Centrul Național de Sănătate Publică, Secția supravegherea și controlul gripei și infecțiilor respiratorii virale, tel.022-

73-73-22, e-mail: gripa@cns.md, până la implementarea definitivă a sistemului informațional electronic de supraveghere a bolilor transmisibile privind:

1. nr. de consultații (vizite la medic) și vizite la domiciliu indiferent de cauză, pe grupe de vârstă;
 2. nr. de cazuri cu gripă și IACRS diagnosticate, pe grupe de vârstă și gen și inclusiv nr. de cazuri spitalizate;
 3. nr. de decese din cauza gripei și IACRS pe grupe de vârstă și gen;
 4. nr. total de internări în IMSP teritoriale, indiferent de cauză, pe grupe de vârstă și gen;
 5. nr. de cazuri de pneumonii, bronșite și bronșiolite spitalizate, pe grupe de vârstă și gen;
 6. nr. de cazuri SARI, pe grupe de vârstă și gen;
 7. nr. de decese prin SARI din cele spitalizate în IMSP teritoriale, pe grupe de vârstă și gen.
- 2) În cazul deceselor prin SARI se vor colecta probe de material cadaveric, se va anunța și se vor transporta probele în Laboratorul infecției virale, CNSP, pentru investigații la prezența virusurilor gripale: tel. 0-22-72-96-11, e-mail: gripa@cns.md.
- 3) Indicatorii de evaluare a performanței sistemului de supraveghere includ:
- a) 100% cazuri nominale de boală raportate în sistemul informațional;
 - b) Coincidența absolută a informației despre caz de boală raportat;
 - c) 100% rapoarte complete;
 - d) 100% rapoarte veridice.
3. La Capitolul VI – Sistemul de supraveghere sentinelă, se vor efectua următoarele activități:
- 1) Punctele sentinelă: CSP municipale Chișinău și Bălți; CSP raionale Căușeni, Cahul, Comrat, Edineț, Rezina, Soroca, Ungheni:
- a) Vor continua raportarea săptămânală a indicatorilor specifici și nespecifici de supraveghere epidemiologică a gripei, IACRS și SARI conform anexei nr.3 a prezentei dispoziții, în ziua de Luni (orele 09⁰⁰ – 14⁰⁰) Centrul Național de Sănătate Publică, Secția supravegherea și controlul gripei și infecțiilor respiratorii virale, tel.022-73-73-22, e-mail: gripa@cns.md;
 - b) Vor participa la monitorizarea circulației virusurilor gripale și paragripale prin colectarea probelor de laborator, păstrarea și pregătirea pentru transportare în Laboratorul infecției virale, CNSP (mun. Chișinău, str. Cosmescu 3);
 - c) Vor colecta probele în zilele de luni (Lu), marți (Ma) și miercuri (Mi) câte un tampon nazo-faringian de la primul pacient cu semne clinice compatibile cu gripa, IACRS sau SARI, care s-a adresat după asistență medicală, după cum urmează:
 - CSP mun. Chișinău :
 - IMSP Spitalul Clinic Municipal de Boli Contagioase pentru Copii Chișinău a 3 probe/săptămână (Lu, Ma, Mi) de la pacienți cu gripă, IACRS și SARI;

- IMSP Spitalul Clinic Municipal pentru Copii Chişinău nr.1 a 3 probe/săptămână (Lu, Ma, Mi) de la pacienţi cu gripă şi SARI;
- IMSP Spitalul Clinic Municipal „Sfânta Treime” a 3 probe /săptămână (Lu, Ma, Mi) de la pacienţi cu gripă şi SARI;
- IMSP Spitalul Clinic de Boli Infecţioase ”Toma Ciorbă” a 3 probe/săptămână (Lu, Ma, Mi) de la pacienţi cu gripă şi SARI;
- 2 AMT (determinate de CSP municipal) a câte 2 probe/săptămână (Ma, Mi) de la pacienţi cu gripă şi IACRS.

Probele sunt transportate în Laboratorul infecţiei virale, CNSP (mun. Chişinău, str. Cosmescu 3) de către instituţiile enumerate.

- CSP municipal Bălţi şi CSP raionale Soroca, Edineţ, Rezina, Comrat, Cahul şi Căuşeni (Lu, Ma), Ungheni (Ma, Mi) cu colectarea a câte 2 probe/săptămână:
 - 1 CMF (desemnat de CSP municipal/raional) – 1 probă de la pacienţi cu gripă şi IACRS;
 - IMSP SCM mun. Bălţi şi IMSP SR – 1 probă/săptămână colectată de la pacienţi cu gripă şi SARI.

4. La Capitolul VII – Monitorizarea circulaţiei virusurilor gripale şi paragripale, se vor respecta următoarele cerinţe:

- 1) Algoritmul de recoltare şi investigare a probelor biologice pentru gripă/afecţiunile clinic compatibile cu gripa, IACRS şi SARI în punctele sentinelă:
 - a) CNSP, Laboratorul infecţiei virale va asigura CSP teritoriale/puncte sentinelă cu sisteme universale de transport viral (tuburi cu mediu viral de transport şi tampoane) şi buletine de însoţire pentru colectarea probelor;
 - b) Personalul medical din IMSP responsabil pentru monitorizarea circulaţiei virusurilor gripale şi paragripale, din punctele sentinelă va asigura colectarea, păstrarea temporară şi transportarea prelevatelor biologice la laboratorul bacteriologic al CSP teritorial, iar pentru Rezina, în punctul de colectare a probelor CSP Rezina;
 - c) Lucrătorii medicali din punctele sentinelă vor recolta, de la pacienţii care întrunesc criteriile definiţiei de caz pentru gripă, IACRS sau SARI, exsudate nazofaringiene, folosind tampoane standardizate cu mediu viral de transport montate după colectare în eprubete etanşate ermetic (1 tub/1 pacient);
 - d) Probele vor fi recoltate în primele 4 zile de boală - în caz de gripă, IACRS şi până la 10 zile – în caz de SARI;
 - e) Probele de material cadaveric în cazurile de deces prin SARI se vor colecta în primele ore după deces la autopsie, se vor preleva fragmente de organe (trahee, bronhii, pulmonii, creier - scoarţa emisferelor mari) – 1 cm³, care se vor amplasa aparte în tuburi sterile cu 2-3 ml mediu de transport viral;
 - f) Pentru fiecare probă/pacient se va completa buletinul de însoţire (anexa nr.4, a prezentei dispoziţiei);

- g) Păstrarea temporară a probelor se efectuează la temperatura +2 - +8⁰C până la 3 zile, de la colectare până la transportarea la CNSP (Nu se permite congelarea!);
 - h) Probele colectate se transportă zilnic, cu respectarea cerințelor de biosecuritate (în ambalaj triplu, cu elemente refrigeratoare și cu buletinele de însoțire completate), în laboratorul bacteriologic al Centrului de Sănătate Publică din punctele sentinelă respective, iar pentru Rezina, în punctul de colectare a probelor CSP Rezina;
 - i) CSP mun. Chișinău și IMSP nominalizate, vor asigura păstrarea temporară a probelor la temperatura +2 - +8⁰C și săptămânal – joi, până la orele 11⁰⁰ – transportarea lor la CNSP, Laboratorul infecției virale, mun. Chișinău, str. Cosmescu 3, tel: 0-22-72-96-11;
 - j) CSP puncte sentinelă vor asigura păstrarea temporară a probelor la temperatura +2 - +8⁰C până la recepționarea lor de către CNSP (persoana numită prin ordinul directorului general al CNSP), pentru transportarea lor la CNSP, Laboratorul infecției virale, mun. Chișinău, str. Cosmescu 3, tel: 0-22-72-96-11, conform orarului:
 - 1. CSP Căușeni, Comrat și Cahul – Marți, orele 08⁰⁰ – 15⁰⁰;
 - 2. CSP Rezina, Soroca, Bălți și Edineț – Miercuri, orele 08⁰⁰ – 17⁰⁰;
 - 3. CSP Ungheni – Joi, orele 08⁰⁰ – 11⁰⁰.
- 2) Indicatorii de evaluare a performanței sistemului de supraveghere a circulației virusurilor gripale și paragripale sunt:
- a) 100% cazuri nominale de boală raportate în sistemul informațional cu completarea trimiterilor de laborator;
 - b) Complianța absolută a informației despre caz de boală raportat;
 - c) Respectarea cerințelor la prelevarea, păstrarea și transportarea materialului biologic;
 - d) 100% buletine de însoțire completate corect.

DARE DE SEAMĂ privind cazurile de gripă, IACRS și SARI

Raionul

Săptămâna

Periodicitatea prezentării rapoartelor: Săptămânal (spt. 40-20), Luni până la orele 14⁰⁰

Nr. de consultații (vizite la medic) și vizite la domiciliu indiferent de cauză, pe grupe de vârstă:

Total	0-4 ani	5-14 ani	15-29 ani	30-64 ani	>65 ani

Denumirea indicatorului	GRIPA J 10-J 11							
	Total	Inclusiv		Grupe de vârstă				
		M	F	0 - 4 ani	5-14 ani	15-29 ani	30-64 ani	>65 ani
Numărul de cazuri înregistrate								
Numărul bolnavilor spitalizați								
Numărul deceselor								

Denumirea indicatorului	IACRS J 00 - 06							
	Total	Inclusiv		Grupe de vârstă				
		M	F	0 - 4 ani	5-14 ani	15-29 ani	30-64 ani	>65 ani
Numărul de cazuri înregistrate								
Numărul bolnavilor spitalizați								
Numărul deceselor								

Supravegherea clinico-epidemiologică la SARI în IMSP teritoriale

Denumirea indicatorului	Total	Inclusiv		Grupe de vârstă				
		M	F	0 - 4 ani	5-14 ani	15-29 ani	30-64 ani	>65 ani
Numărul de internări indiferent de cauză								
Numărul de cazuri de pneumonii, bronșite și bronșiolite spitalizate								
Numărul de cazuri SARI (conform definiției de caz din anexa nr. 1 a dispoziției MSMPS nr. ____ din _____)								
Numărul deceselor prin SARI								

Conducătorul instituției _____
(semnatura), data și ora

Formularul de raportare în sistemul sentinelă de supraveghere a gripei, IACRS și SARI

Raionul

Săptămâna

1) Medicii de familie:

a) Nr. de consultații (vizite la medic) și vizite la domiciliu indiferent de cauză, pe grupe de vârstă:

Total	0-4 ani	5-14 ani	15-29 ani	30-64 ani	>65 ani

b) Numărul de cazuri cu semne clinice din totalul consultațiilor și vizitelor la domiciliu pentru:

Denumirea indicatorului	GRIPA J 10-J 11							
	Total	Inclusiv		Grupe de vârstă				
		M	F	0 - 4 ani	5-14 ani	15-29 ani	30-64 ani	>65 ani
Numărul de cazuri înregistrate								
Numărul bolnavilor spitalizați								
Numărul deceselor								

Denumirea indicatorului	IACRS J 00 – 06							
	Total	Inclusiv		Grupe de vârstă				
		M	F	0 - 4 ani	5-14 ani	15-29 ani	30-64 ani	>65 ani
Numărul de cazuri înregistrate								
Numărul bolnavilor spitalizați								
Numărul deceselor								

c) Nr. de medici care au raportat _____

d) Nr. populației la evidență (din listele medicilor de familie care participă la raportare), pe grupe de vârstă:

Total	0-4 ani	5-14 ani	15-29 ani	30-64 ani	>65 ani

2) Farmacii _____

a. Consumul de medicamente uzuale (simptomatice)

- nr. total unități antibiotice* orale (capsule, tablete, suspensii) _____
- nr. total unități antipiretice** (tablete, supozitoare, suspensii) _____
- nr. total unități decongestionante nazo-faringiene*** (flacoane) _____
- nr. total unități antitusive (tablete, flacoane-sirop) _____

*antibiotice + chimioterapice – distribuite (vândute, compensate, gratuite): ampicilina, amoxicilina, augmentin, cotrimoxazol, cephalexin, doxycilina și altele); **antitermice: paracetamol, aspirina, ibuprofen. (inclusiv cele de import);

***decongestionante nazale: bixtonin, picnaz, naftizin, etc).

b. Consumul de medicamente specifice

- amantadina – nr. tratamente _____
- rimantadina – nr. tratamente _____
- oseltamivir – nr. tratamente _____
- zanamivir – nr. tratamente _____

3) Absenteism:

a. unități școlare și preșcolare

- creșe, grădinițe efectiv _____ nr. absențe _____
- școli efectiv _____ nr. absențe _____
- licee efectiv _____ nr. absențe _____

b. unitate industrială efectiv _____ nr. absențe _____

4) Concedii medicale de scurtă durată (<10 zile) acordate de medicii sentinelă, indiferent de cauză

- număr concedii _____ total zile _____

5) Serviciul ambulanță - nr. total solicitări _____ din care:

	Total	0-4 ani	5-14 ani	15-29 ani	30-64 ani	>65 ani
Gripa						
IACRS						
SARI						

Supravegherea clinico-epidemiologică la SARI în IMSP sentinelă

Denumirea indicatorului	Total	Inclusiv		Grupe de vârstă				
		M	F	0 - 4 ani	5-14 ani	15-29 ani	30-64 ani	>65 ani
Numărul de internări indiferent de cauză								
Numărul de cazuri de pneumonii, bronșite și bronșiolite spitalizate								
Numărul de cazuri SARI (conform definiției de caz din anexa nr. I a dispoziției MSMPS nr. _____ din _____)								
Numărul deceselor prin SARI								

Conducătorul instituției _____
(semnatura), data și ora

BULETIN DE ÎNSOȚIRE

la produsele patologice pentru diagnosticul de laborator al infecției cu virus gripal uman
НАПРАВЛЕНИЕ патологического материала для лабораторной диагностики вируса гриппа

Institua medicală (мед. учрежд.) _____

Secția (отделение) _____

Tel/fax _____

Nume, Prenume pacient (Фамилия Имя пациента) _____

Vârsta, ani (возраст, лет) _____

Sex (пол): masculin (муж.) feminin (жен.)

Raionul (район) _____

Localitatea (населенный пункт) _____

Vaccinat antigripal (вакцинирован)

Nevaccinat (не вакцинирован)

Context: caz sporadic (спорадический случай)

focar familie (семейный очаг) organizat (организованный)

neorganizat (неорганизованный)

Debutul bolii, data ____ / ____ / ____
(начало заболевания, дата)

Starea pacientului _____
(состояние пациента)

Necesită terapie intensivă DA NU
Нуждающихся в интенсивной терапии

Intubat (Интубирован): DA NU

Se completează de către laboratorul CNSP

Nr. de intrare în lab. _____

Data/ora sosirii în Laboratorul infecției virale
(Дата / час поступления в лабораторию вирусных инфекций)

Data/ora efectuării investigației de laborator
(Дата / час лабораторного исследования)

Data/ora informării rezultatului la inst. med.
(Дата / час информирования результата в мед. учрежд.)

Persoana care a recepționat (numele, prenumele)
(Лицо получившее результат (фамилия, имя))

Exsudat: nazo-faringian; nazal; faringian; aspirat nazo-faringian; lavaj traheo-bronșic; fragm. de organ (deces)

Data prelevării probei (дата забора материала): ____ / ____ / ____

Notați semnele și simptomele prezente

(симптомы заболевания на данный момент):

Febră (temperatură)	
Debut acut (острое начало)	
Astenie (slăboste)	
Mialgii (миалгия)	
Cefalee (головная боль)	
Tuse (кашель)	
Expectorație (с мокротой)	
Dispnee (отдышка)	

T°C max	
Rinită, coriză (ринит)	
Faringită (фарингит)	
Otită (отит)	
Tulburări digestive (расстройства ЖКТ)	_____
alte tulburări, care? (др. расстройства, какие?)	_____

DIAGNOSTIC CLINIC (КЛИНИЧЕСКИЙ ДИАГНОЗ):

Gripa (Грипп)

IACRS (ОРВИ)

SARI (ТОРИ)

TRATAMENT ANTIVIRAL DA NU
(ПРОТИВОВИРУСНОЕ ЛЕЧЕНИЕ):

- oseltamivir

- remantadina

- zanamivir

Data administrării _____
(Дата получения)

Durata administrării _____
(Продолжительность лечения)

Călătorie în străinătate în ultimele 7 zile Da Nu
(Путешествия за границу за последние 7 дней)

Tările vizitate _____
(Посещенные страны)

Data sosirii în Moldova _____
(Дата прибытия в Молдову)

Boli cronice asociate (сопутствующие хронические заболевания):

Cardiovasculare (Enumerati) (Сердечно-сосудистые, перечислить) _____

Bronhopulmonare (Enumerati) (Бронхо-легочные, перечислить) _____

Diabet zaharat (tip I/II) (Enumerati) (Сахарный Диабет (тип I/II, перечислить) _____

Altele (Enumerati) (Другие, перечислить) _____

Sarcina (Termenul) (Беременность (срок)) _____

Semnătura și parafa medicului (Подпись и печать врача)